

Rådsmøde (udenrigsanliggender - forsvar) den 16. juni 2020

Samlenotat

1. Udvikling og fremdrift på EU's forsvarsområde

1

1. FORSVAR OG SIKKERHED

KOM-dokument foreligger ikke.
Nyt notat

1. Resumé

Den 16. juni 2020 forventes Rådet (udenrigsanliggender - forsvar) at drøfte udviklingen af EU's forsvars- og sikkerhedspolitiske samarbejde. Drøftelsen forventes at kredse om den generelle fremdrift på EU's forsvarsinitiativer samt EU's operative engagementer. Derudover vil der fortsat være et fokus på håndteringen af COVID19 krisen samt dennes indvirkning på EU's forsvars- og sikkerhedspolitiske samarbejde. Der forventes forud for mødet at blive vedtaget rådskonklusioner for sikkerhed og forsvar ved en skriftlig procedure. Mødet bliver afholdt som en uformel videokonference.

2. Baggrund

På rådsmødet forventes en bred drøftelse om udvikling og fremdrift i samarbejdet vedrørende EU's forsvars- og sikkerhedspolitik med fokus på den generelle fremdrift på EU's forsvarsinitiativer samt EU's operative engagement. Derudover vil der fortsat være et fokus på håndteringen af COVID19 krisen samt dennes indvirkning på EU's forsvars- og sikkerhedspolitiske samarbejde, herunder også de evt. økonomiske implikationer for de nationale forsvarsbudgetter samt i EU.

Rådet ventes forud for mødet at kunne vedtage rådskonklusioner om en række af de initiativer, der er blevet iværksat på EU's forsvarsområde de seneste år, herunder etableringen af det permanent strukturerede samarbejde på forsvarsområdet (PESCO), Den Europæiske Forsvarsfond (EDF), Militær Mobilitet samt Den Europæiske Fredsfacilitet (EPF). Derudover vil rådskonklusionerne have fokus på håndteringen af COVID19 krisen, i form af koordination og informationsudveksling om medlemslandenes militære støtte til det civile beredskab, samt arbejdet inden for EU's civilbeskyttelsesmekanisme.

Rammesættende for drøftelsen af den videre udvikling af EU's forsvarssamarbejde er arbejdet med udviklingen af et såkaldt strategisk kompas for retningen af EU's forsvars- og sikkerhedspolitiske samarbejde. Kompasset forventes at blive et politisk dokument, som har til formål at skabe konkrete handlingsspor for de politiske ambitioner i EU's globale strategi fra 2016. Kompasset forventes at kunne sætte retning inden for områder

som krisehåndtering, modstandsdygtighed over for udefrakommende trusler, kapacitetsudvikling samt EU's partnerskaber med tredjelande. Første produkt i kompassets udvikling forventes at blive en trusselsanalyse som vil omfatte såkaldte nye trusler såsom hybrid, cyber, klima, energi, infrastruktur, teknologi, kunstig intelligens mv. Analysen forventes ligeledes at inddrage håndteringen af COVID-19 krisen, herunder med fokus på EU's evne til at håndtere sundhedstrusler.

På den uformelle videokonference forventes også et særligt fokus på fremdriften i det permanent strukturerede samarbejde på forsvarsområdet (PESCO), hvor en kommende strategisk evaluering af samarbejdet forventes at blive udarbejdet inden årets udgang. Der sigtes på at kunne vedtage rådsanbefalinger for PESCO-samarbejdet forud for videokonferencen. Et centralt udestående i PESCO-samarbejdet er fortsat spørgsmålet om betingelserne for tredjelandes deltagelse i PESCO-projekter. Efter at forhandlingerne i en lang periode har været fastlåst, arbejdes der nu igen på at opnå afklaring om dette spørgsmål. Danmark deltager ikke i PESCO-samarbejdet som følge af forsvarsforbeholdet.

Drøftelsen af EU's operative engagementer vil hovedsageligt berøre EU's missioner og operationer er en del af EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (CSDP). EU har aktuelt 11 aktive civile missioner og seks aktive militære missioner og -operationer. Under drøftelsen vil der være fokus på udfordringer med styrkegenerering samt fokus på at genudsende styrker, som har været hjemsendt i forbindelse med COVID19.

Derudover forventes nye instrumenter som Den Europæiske Fredsfacilitet (EPF) samt EU's Koordinerede Maritime Tilstedeværelse (CMP) også være genstand for drøftelse. Mens Danmark er afholdt fra at deltage i EU's militære CSDP operationer- og missioner grundet forsvarsforbeholdet, er det forventningen, at Danmark i bred udstrækning kan deltage i Den Europæiske Fredsfacilitet, mens der udestår en endelig vurdering af hvorvidt Danmark vil kunne deltage i EU's Koordinerede Maritime Koncept inden for rammerne af forsvarsforbeholdet. Begge instrumenter er fortsat under udvikling.

3. Formål og indhold

Der forventes at mødet vil fokusere på udviklingen og fremdrift i EU's forsvars- og sikkerhedspolitik samt EU's operative engagement. Derudover vil der fortsat være et fokus på håndteringen af COVID19 krisen samt dennes indvirkning på EU's forsvars- og sikkerhedspolitiske samarbejde. Der ventes vedtaget rådskonklusioner vedrørende sikkerhed og forsvar forud for mødet ved en skriftlig procedure.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelserne forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Danmark deltager som følge af forsvarsforbeholdet ikke i finansieringen af militære aktiviteter i EU-regi.

8. Høring

Sagen har ikke været i høring.

9. Forhandlingssituationen

Der er blandt EU's medlemslande generel opbakning til at opretholde momentum i udviklingen af EU's forsvars og sikkerhedspolitiske samarbejde.

Der er generel opbakning til eventuelt at opnå afklaring i forhold til det ellers fastlåste spørgsmål om betingelserne for tredjelandes deltagelse i PESCO-projekter. Dog er der stadig uenighed for enkelte medlemslande på centrale udeståender, hvorfor det ikke er sikkert, at der kan opnås enighed om spørgsmålet inden rådsmødet.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen mener, at Europa skal løfte et større ansvar på det forsvars- og sikkerhedspolitiske område. Regeringen støtter endvidere et tættere samarbejde mellem NATO og EU, og ser positivt på at andre EU-lande ønsker at styrke forsvarssamarbejdet inden for EU-rammen i fuld kompatibilitet med NATO. Regeringen vil arbejde for at sikre, at Danmark får maksimalt nytte af de gode samarbejds- og handlemuligheder vi allerede har.

Som følge af forsvarsforbeholdet deltager Danmark ikke i aktiviteter, der har hjemmel i de bestemmelser, der er angivet i forbeholdsprotokollen, og som har indvirkning på forsvarsområdet, herunder PESCO-samarbejdet samt EU's militære CSDP operationer og missioner.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.